

Per a Bonaventura Ansón, la societat com a enllaç de diferents períodes i la pèrdua dels valors culturals esdevenen el material bàsic de la seva creació. El gest com a psicologia del llenguatge a través de l'impuls primari en llibertat, sempre en transformació, i la sedimentació viscuda com a origen d'una preocupació per la condició humana. La peça del mes, Sàtir, pren com a eix la mitologia grega i les seves creences religioses, ja que pertany als darrers moments d'una motivació centrada en la mediterrània. Forma part de la sèrie Màscara que, encara avui, continua treballant, però fora del context mitològic.

L'Ansón va néixer a Tossa l'any 1945 i són els records, la memòria..., el que sempre ha marcat la seva trajectòria creativa; retrobar la infància arran de mar, amb el seu arxiu d'objectes personals i íntims, fent del temps una ferida constant, la mateixa que podem observar a Sàtir. No reconstrueix la maqueta del que va ser sinó de tot el que ha deixat de ser i el temps esdevé el símbol central de tota l'obra, perquè ell no s'ha dedicat mai a recollir vestigis com a objectes per on ha passat el temps sinó els diferents aspectes d'una cultura que s'enfonsa, i les metàfores, els símbols substitutius, han anat reduint la imatge plàstica a un déu de pedra, un tronc truncat, una finestra, una barca trencada... Mentre la sèrie de barques trencades, Corcs, emergia per a no fer "persones destruïdes", la mediterrània era un toc d'atenció per a fer-nos veure que la ferida no te raó de ser: "Aquestes ferides a la pedra són culpa de tots".

El pont que uneix l'escriptor Gudbergur Bergsson amb l'Ansón, és aquest retorn a una infància d'home arran de mar, un a Grindavik, Islàndia, i l'altre a Tossa, dins la cultura mediterrània, però hi ha reflexions que podrien compartir. Bergsson torna sovint a la necessitat del mar, la sorra... "Derramarse como la arena, aquella vasta extensión plena de color, siempre distinta, que encontraba en mi interior cierto paralelo".¹ Aquest mar que és el mateix i sempre diferent va ser el motiu de l'exposició que va realitzar l'Ansón a Mallorca l'any 2000. Amb la sorra, a la platja, Bergsson pren consciència a través del joc que la plenitud i el buit existeixen simultàniament, "el equilibrio y el paralelismo de lo material y lo inmaterial, de lo palpable y lo que únicamente puede tocarse con la mente y la percepción: es la convergencia de forma y contenido". I es passava hores a la platja per a sentir "lo material y lo inmaterial en mi mano y en la vida, y quizá también al mismo tiempo, en el arte, la convergencia de forma y contenido en la realidad".

L'Ansón, a través de les obres, sovint ens fa avançar de manera simultània pels temes i els materials. Com explica Arnau Puig,² no hi ha un ordre en les sèries, mai no tanca un tema sinó que apareix i desapareix en funció del que ens vol explicar en aquell moment. El seu procés creatiu es planteja com a continuïtat discontinua al llarg del temps, perquè s'interessa en el "viure", en els canvis i les reflexions que es generen dia a dia. Però tornem enrere, a l'any 1985, i el seu interès per la mitologia grega, per aquella cultura politeïsta que trobava déus, deesses, semidéus o herois, per totes i cada una de les necessitats: "L'he trobat sempre, al marge d'una gran riquesa, d'un goig de viure aclaparador. La imaginació d'aquella gent per fer-se acompanyar en tot instant de l'ésser que més li convenia, ha estat sempre fantàstica com fantàstics han estat els innombrables personatges mitològics i les històries que, al seu voltant, també prenen vida en els pensaments imaginatius dels pobladors d'aquell mar farcit d'illes".³

El Sàtir és una de les obres que va esculpir a Carrara l'any 1985. El material és el marbre estatuari de les pedres toscanes i, amb la tècnica de la talla directa, sense model previ, planteja la idea d'allò inacabat, perquè si bé una part del rostre apareix amb les faccions, l'altre està com desfet. El seu interès, en aquell moment, era deixar expressament unes ferides a la pedra per veure si, entre tots, érem capaços de guarir-les. Tot i que el seu treball sobre el símbol d'una recuperació, la mediterrània, neix des d'uns paràmetres pictòrics, presentats a la desapareguda galeria Tau de Girona l'any 1981, s'encetava el disseny interior i vitalista de trobar una altra expressió amb el marbre. Dins el taller de Corsanini, a Carrara, es va trobar amb la lluita i la dificultat d'espatllar el material fent-li tota mena de ferides o deixant-lo sense polir.

Les arrels immediates, tot el que havien suposat les finestres o les barques trencades, passen a ser una motivació més àmplia i de caràcter universal. A través de la mitologia, l'artista recupera déus, nimfes, sàtirs, però també destrossats, erosionats o desfets com la fusta corcada de les barques, tot i que amb Corcs hi havia la desintegració progressiva plantejada cap al final en termes d'abstracció i aquí, en canvi, torna la figura com una síntesi de llenguatges. De fet, l'Ansón, el que llegeix dins el seu esperit, és una visió que ja existia i el seu plantejament, d'acord amb els materials escollits en cada moment, recupera "quelcom d'eternament actual", com diria Paul Valéry.⁴

Glòria Bosch i Mir (2005)

1 Gudbergur Bergsson, La magia de la niñez, Barcelona, Tusquets Editores, 2004.

2 Arnau Puig, L'aventura d'Ansón, dins el catàleg «Bonaventura Ansón», Palma, Galeria Mediterrània, 2000.

3 Conversa mantinguda amb l'Ansón el mes d'abril de 2005.

4 Paul Valéry, Introducció al mètode de Leonardo da Vinci, Barcelona, Editorial Laia, 1989, pàg.103.